

Σκοπιμότητα και στόχοι του Παγκόσμιου Γεωπάρκου UNESCO Λαυρεωτικής

Η διαχείριση του Γεωπάρκου Λαυρεωτικής λαμβάνει υπόψη την ανάλυση των στοιχείων του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος, των επιμέρους οικονομικών δραστηριοτήτων, των προβλημάτων που υπάρχουν, του προγραμματισμού και των προοπτικών που διαμορφώνονται καθώς και τις κατευθύνσεις και τα προγράμματα στα ανώτερα επίπεδα Προγραμματισμού και τις γενικότερες κατευθύνσεις για την Προστασία της φύσης

Οι μακροπρόθεσμοι ειδικοί στόχοι τους είναι οι εξής:

- Η προστασία, διατήρηση και ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής από την άποψη καταρχάς της γεωλογικής και ορυκτολογικής τους αξίας σε συνδυασμό με την αξία του φυσικού περιβάλλοντος (βιότοποι, είδη, κλπ.), των πολιτιστικών στοιχείων, του τοπίου και του χαρακτήρα της περιοχής.
- Η οργάνωση της διοίκησης, διαχείρισης και λειτουργίας του Γεωπάρκου, σε συνεργασία με την διοίκηση του Εθνικού Δρυμού Σουνίου.
- Η οργάνωση της περιοχής για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (ανάδειξη αξιών, δημιουργία υποδομών, περιβαλλοντική εκπαίδευση και ενημέρωση, κλπ.) με κριτήριο την ανάδειξη γεωλογικής, ορυκτολογικής, μεταλλουργικής και μεταλλευτικής αξίας.
- Η ανάδειξη της μακραίωνης ιστορίας του τόπου και ιδιαίτερα της σχέσης του ανθρώπου με τον μεταλλευτικό πλούτο της περιοχής.
- Η ανάδειξη διαφόρων ζητημάτων που διαμορφώθηκαν στο ρου της ιστορίας από τη σχέση αυτή (οικονομική και τεχνολογική ανάπτυξη, εργασιακές σχέσεις, περιβαλλοντική υποβάθμιση κ.ά.)
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής στην περιοχή και η άνοδος του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων, με την ενίσχυση των έργων υποδομής, την πληρέστερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της και την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, σε συμφωνία με την διατήρηση των αξιών της.
- Η προστασία και ανάδειξη όλων των αξιών που περικλείει η περιοχή που προϋποθέτει παρεμβάσεις σε επίπεδο περιβαλλοντικό, κοινωνικό, οικονομικό, χωροταξικό και αισθητικό.
- Η ανάδειξη της περιβαλλοντικής-γεωλογικής αξίας του χώρου που έχει σχέση με την παρουσία στοιχείων της φύσης που χρήζουν προστασίας και ορθολογικής διαχείρισης.
- Η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής μελέτης.
- Η υποστήριξη των οικονομικών δραστηριοτήτων της περιοχής, όπως διάθεση καταλυμάτων, η εστίαση, η κτηνοτροφία, η γεωργία, η αλιεία θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ασκούνται και κάθε πιθανή επέκτασή τους θα πρέπει να γίνεται νόμιμα και μέσα από σχέδια διαχείρισης του χώρου.

- Για την μεγιστοποίηση των κοινωνικοοικονομικών οφελών, απαιτείται η ενεργός εμπλοκή των τοπικών αρχών και της τοπικής κοινωνίας (επιχειρήσεις, κοινό, σχολεία κλπ.) για τη χάραξη ενιαίας πολιτικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αξιοποίηση του γεωπάρκου στην κατεύθυνση του γεωτουρισμού και του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Το Γεωπάρκο θα λειτουργεί συνεργιστικά με την περιοχή που έχει οριστεί ως “Εθνικός Δρυμός Σουνίου” με στόχο την προστασία, ανάδειξη και συμβατή αξιοποίηση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Η κατεύθυνση αυτή ουσιαστικά σημαίνει ότι το όλο σχέδιο παρέμβασης και κατά συνέπεια και τα θεσμικά εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να διασφαλίζουν:

- ✓ Την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος
- ✓ Την προστασία των γεωτόπων
- ✓ Τον έλεγχο των δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με την προώθηση εναλλακτικών με μικρότερη περιβαλλοντική επιβάρυνση
- ✓ Τη συνέχιση και ενίσχυση της δυναμικής αλληλεξάρτησης του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- ✓ Την ανάδειξη και στήριξη των στοιχείων του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος που χαρακτηρίζουν την περιοχή (αρχιτεκτονική, πολιτισμός, οικονομικές δραστηριότητες).
- ✓ Την επίτευξη της αειφορίας με τον καθορισμό μέτρων/ ρυθμίσεων στη χρήση των φυσικών πόρων της περιοχής.
- ✓ Την παρακολούθηση των αβιοτικών χαρακτηριστικών του περιβάλλοντος και την συμβολή στην αντιμετώπιση των φαινομένων ρύπανσης

Οι βασικές αρχές διαχείρισης του Γεωπάρκου, συνοψίζονται στα παρακάτω:

- Χρήση της περιοχής για τη διαρκή περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των πολιτών.
- Αειφόρος διαχείριση και ανάδειξη του γεωλογικού και ορυκτολογικού πλούτου της περιοχής.
- Διατήρηση της γεωλογικής ποικιλότητας

Αντικείμενο του Φορέα Διαχείρισης του Γεωπάρκου είναι:

- ✓ Να διαμορφώνει τη στρατηγική ανάπτυξης του γεωπάρκου, να κάνει ιεραρχήσεις επιλογών και να επιλέγει προτεραιότητες
- ✓ Να αναπτύσσει δέσμες μέτρων που σχετίζονται μεταξύ τους με σκοπό να υπηρετεί αυτές τις προτεραιότητες, να αναλύει τα μέτρα σε συγκεκριμένες δράσεις, να προϋπολογίζει κόστος, να εξασφαλίζει πόρους για την υλοποίηση των δράσεων, να κατανέμει την ευθύνη και να διαμορφώνει χρονοπρόγραμμα υλοποίησης κάθε δράσης
- ✓ Να ορίζει δείκτες μέτρησης για την παρακολούθηση της ολοκλήρωσης κάθε δράσης, να εισάγει δείκτες αξιολόγησης του αποτελέσματος (άμεσου, ενδιάμεσου και απώτερου), να προβλέπει μηχανισμούς παρακολούθησης για

την έγκαιρη επισήμανση προβλημάτων και την υλοποίηση διορθωτικών δράσεων.

- ✓ Να διασφαλίζει συνολικά τη βιωσιμότητα του γεωπάρκου από κάθε άποψη. Από περιβαλλοντική άποψη, έχει αντικείμενο να διασφαλίζει τους φυσικούς ή ανθρωπογενείς πόρους που συνθέτουν τους γεωτόπους.
- ✓ Από οικονομική άποψη, να επιδιώκει υγιή διαχείριση του πάρκου, που συνίσταται στην αποτελεσματική δαπάνη των διατιθέμενων πόρων και στη μεγιστοποίηση των ταμιακών εισροών.

Για να διευκολύνεται η επίτευξη ισορροπίας, αναγκαία κριτήρια συγκρότησης του διαχειριστικού σχήματος θεωρούνται τα εξής:

- Να διασφαλίζεται ανεξαρτησία των μονάδων που έχουν αρμοδιότητα να αποφασίζουν και να αξιολογούν και κρίνουν την υπηρετήση των στόχων κάθε επιμέρους ενότητας
- Να διασφαλίζεται ανεξαρτησία της μονάδας εφαρμογής των δράσεων από τις μονάδες αξιολόγησης, με παράλληλη δημιουργία αυτόματων μηχανισμών ελέγχου της αποτελεσματικότητάς της.

Με βάση τα κριτήρια συγκρότησης που αναφέρθηκαν στις προηγούμενες ενότητες και το γεγονός ότι οι ενέργειες και τα έργα προτεραιότητας τα οποία προτείνονται είναι στο μεγαλύτερο ποσοστό τους εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Λαυρίου, ο φορέας που θα αναλάβει το διαχειριστικό/ εκτελεστικό μέρος της προσπάθειας αυτής θα πρέπει να είναι η **ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ** (ΔΑΝΕΤΑΛ), καθώς έχει επιδείξει αξιόλογο έργο στη διαχείριση ανάλογων προγραμμάτων και επομένως τεκμαίρεται ότι διαθέτει την τεχνογνωσία και το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό για τις ανάγκες της πρώτης φάσης υλοποίησης των προκρινόμενων έργων του Γεωπάρκου. Αν, φυσικά, για πρακτικούς λόγους, η ΔΑΝΕΤΑΛ κρίνει ότι το έργο αυτό μπορεί καλύτερα να υλοποιηθεί με τη δημιουργία θυγατρικής της εταιρείας με αυτό το σκοπό.

Η προτεινόμενη σύσταση και δομή του Φορέα Διαχείρισης.

Προϋποθέσεις – Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας.

Το υφιστάμενο πλαίσιο λειτουργίας των Α.Ε. (Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» - ΦΕΚ Α' 37/30.3.1963, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με το Ν. 3487/2006 - ΦΕΚ Α" 190/11.9.2006) σε συνδυασμό με το άρθρο 266 του Ν. 3463/2006 «Κύρωση Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ Α' 114/08.06.2006) αποτελεί επαρκή ρύθμιση για τη λειτουργία του φορέα διαχείρισης.

Σύσταση και Δομή

Δεν χρειάζεται καμία νέα συστατική πράξη γιατί ο φορέας στον οποίο θα ενταχθεί η δραστηριότητα του γεωπάρκου υφίσταται ήδη. Η ΔΑΝΕΤΑΛ χρειάζεται να προχωρήσει σε αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού της Συμβουλίου που θα αναφέρονται στη νέα δραστηριότητα του Γεωπάρκου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεχίζει να είναι το ανώτερο συντονιστικό όργανο. Έχει συνολική αρμοδιότητα και ευθύνη να διασφαλίζει ότι λειτουργούν όλες οι υπόλοιπες δομές του φορέα.

Λειτουργεί μια ανεξάρτητη και ανεπηρέαστη από το Δ.Σ, **Συμβουλευτική Επιτροπή** (ΣΕ), που επεξεργάζεται εισηγήσεις για όλες τις στοχεύσεις, μέτρα και δράσεις για το γεωπάρκο. Η Σ.Ε συγκαλείται ετησίως για να συζητηθεί το πρόγραμμα δράσεων κάθε επόμενου έτους αφού ενημερωθεί ότι οι υλοποιήσεις του προηγούμενου υπήρξαν συμβατές με τις προ έτους προγραμματικές στοχεύσεις τους. Οι αποφάσεις του ΣΟ δεν είναι δεσμευτικές για το ΔΣ και τον Φορέα Διαχείρισης του Γεωπάρκου, με την έννοια ότι ο ετήσιος προγραμματισμός οφείλει να εξασφαλίζει τη συγκατάθεση του Δ.Σ. του Γεωπάρκου

Ο Διευθυντής έχει ευθύνη έναντι του Δ.Σ για την υλοποίηση του προγράμματος. Στηρίζεται στην Υπηρεσία της ΔΑΝΕΤΑΛ για να φέρει σε πέρας το έργο. Η ΔΑΝΕΤΑΛ μεγιστοποιεί τη συνεργασία με το Φορέα Διαχείρισης στην κατεύθυνση της αξιοποίησης συνεργειών (π.χ. εγκατάσταση κατόπιν συμφωνίας των κέντρων ενημέρωσης για το γεωπάρκο σε συνάφεια με τα κέντρα που λειτουργούν οι άλλοι φορείς).

Κατ' αρχήν πλεονέκτημα του διαχειριστικού σχήματος είναι η δυνατότητα ισοβαρούς εξυπηρέτησης όλων των επιμέρους στοχεύσεων, που εκπροσωπούνται από τους φορείς με δικαίωμα αρνησικυρίας. Μειονέκτημα είναι η πιθανότητα αδιεξόδων, σε περιπτώσεις πόλωσης μεταξύ εκπροσώπων που διαθέτουν δικαίωμα αρνησικυρίας. Εντούτοις, η άρση τέτοιων αδιεξόδων είναι κύριο ζητούμενο σε κάθε δράση ανάπτυξης. Και εν προκειμένω το προτεινόμενο σχήμα θέτει ως προϋπόθεση τη συναινετική άρση τους, μέσω της δραστηριοποίησης της ΔΑΝΕΤΑΛ και Δ.Σ, αντί να εναποθέτει τη λύση τους σε πλειοψηφικές αποφάσεις ενός ΔΣ που μπορεί να δημιουργούν παράγοντες που οδηγούν σε μακροπρόθεσμη αυτοαναίρεση της ικανότητας του φορέα να υπηρετεί τις στοχεύσεις που του ανατέθηκαν.

Για τους λόγους αυτούς η βιωσιμότητα του φορέα διαχείρισης του γεωπάρκου αναζητείται σε μία μορφή ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα) υπό ευρεία έννοια, δηλαδή σε ένα συνδυασμό πόρων που παρέχονται από δημόσιο προϋπολογισμό και εισροών που προσελκύονται από ελεύθερη διάθεση των καταναλωτών με ευρεία έννοια (χρήστες υπηρεσιών, χορηγοί, εθελοντές).

Οι γεώτοποι με γεωλογική/γεωμορφολογική αξία που βρίσκονται εκτός καθεστώτος υψηλής προστασίας, προτείνεται να ανακηρυχθούν σε «προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί», ή, σε «διατηρητέα μνημεία της φύσης» (σύμφωνα με τα άρθρα 19, 20 και 21 του Νόμου για την Προστασία του Περιβάλλοντος 1650/1986, και του Νόμου 3937/2011). Οι γεώτοποι αυτοί είναι τα ρήγματα αποκόλλησης.

Οι γεώτοποι με μεταλλευτική/ μεταλλουργική αξία που δεν προστατεύονται ικανοποιητικά, προτείνεται να προστατευθούν τοπικά, με βάση το θεσμικό πλαίσιο προστασίας που διέπει το το Υπουργείο Πολιτισμού. Οι γεώτοποι αυτοί είναι Εργαστήρια εμπλουτισμού μεταλλευμάτων, Αρχαία εργαστήρια καμινείας

μεταλλευμάτων και η Σύγχρονη μεταλλευτική Στοά '80. Ειδικότερα οι πρώτοι προστατεύονται ως αρχαιολογικοί χώροι ενώ η Στοά 80 δύναται να προστατευτεί ως μνημείο βιομηχανικής ιστορίας.

Η Περιβαλλοντική ενημέρωση – Ευαισθητοποίηση περιλαμβάνει:

- ❖ Δημιουργία και συνεχής ενημέρωση ιστοσελίδας
- ❖ Πινακίδες ενημέρωσης στους γεωτόπους
- ❖ Οπτικοακουστικό υλικό - Έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων
- ❖ Υλοποίηση - Οργάνωση έκθεσης του Κέντρου Ενημέρωσης
- ❖ Εφαρμογή προγραμμάτων περιβαλλοντικής ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης
- ❖ Παραγωγή αναμνηστικών αντικειμένων
- ❖ Οργάνωση εθελοντικών ομάδων εργασίας
- ❖ Παραγωγή περιοδικού τύπου για το Γεωπάρκο
- ❖ Εφαρμογή άλλων προγραμμάτων περιβάλλοντος, ενημέρωσης – ερμηνείας (καλλιτεχνικοί διαγωνισμοί, σεμινάρια κλπ.).

Υλοποίηση έργων υποδομής & ανάδειξης γεωτόπων

Η δράση περιλαμβάνει επεμβάσεις:

A. στο δομημένο τοπίο (στο κτιριακό δυναμικό) της περιοχής μελέτης

B. στο μη δομημένο (φυσικό ή αγροτικό) τοπίο

Οι δράσεις αυτές συνοπτικά αναφέρονται στη συνέχεια:

- Έργα ασφάλειας επισκεπτών.
- Δημιουργία χώρων στάθμευσης.
- Διαμόρφωση Κέντρου Ενημέρωσης στο Λαύριο με σκοπό τη γνωριμία των επισκεπτών με το περιβάλλον της περιοχής, την ανάδειξη των ιδιαιτεροτήτων της και την ευαισθητοποίησή τους.
- Μονοπάτια.
- Πινακίδες ενημέρωσης - ερμηνείας περιβάλλοντος.
- Έργα εξυπηρέτησης επισκεπτών (θέσεις θέας, κιόσκια, παγκάκια).
- Ανακαίνιση Δημοτικού Σχολείου Καμάριζας όπου θα εγκατασταθεί το Επιχειρησιακό Κέντρο Ερμηνείας – Πληροφόρησης Επισκεπτών (ΕΚΕΠΕ) που προβλέπεται να δρα επιτελικά και συντονιστικά για όλες τις δομές και τα μέσα ερμηνείας και ανάδειξης του Γεωπάρκου.
- Ανάδειξη Φρέατος Σερπιέρι Νο Ι στην Καμάριζα, Στοάς '80, Στοάς «Παρόν». Ειδικά για τις επεμβάσεις σε ιστορικά κτιριακά μνημεία της βιομηχανικής κληρονομιάς,

σημαντικό τμήμα της οποίας αποτελεί η ευρύτερη περιοχή μελέτης, σημειώνονται τα παρακάτω:

Η **αρχιτεκτονική κληρονομιά**, όπως ορίζεται από τις Διεθνείς Διακηρύξεις και Συμβάσεις, είναι ζωντανή και ανεκτίμητη μαρτυρία της ιστορικής μνήμης εκφράζοντας τον πλούτο και την ποικιλία των πολιτιστικών αλλαγών. Περιλαμβάνει όχι μόνο τα πολύ σημαντικά «μεμονωμένα μνημεία» αλλά και «αρχιτεκτονικά σύνολα», καθώς και τους «τόπους», σύνθετα έργα του ανθρώπου και της φύσης, τα οποία είναι σημαντικά λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού και τεχνικού τους ενδιαφέροντος.

Τα κατάλοιπα του βιομηχανικού πολιτισμού που έχουν ιστορική, τεχνολογική, κοινωνική, αρχιτεκτονική ή επιστημονική αξία αποτελούν αντικείμενο μελέτης της βιομηχανικής αρχαιολογίας, ενός σχετικά νέου κλάδου της επιστήμης με διεπιστημονικό χαρακτήρα, στα πλαίσια του οποίου εργάζονται ιστορικοί, αρχαιολόγοι, αρχιτέκτονες, μηχανικοί, εθνολόγοι, ανθρωπολόγοι, κοινωνιολόγοι, οικονομολόγοι κ.ά. Η βιομηχανική αρχαιολογία είναι η προσπάθεια μελέτης σε βάθος του βιομηχανικού πολιτισμού και όλης εκείνης της εποχής που τον προετοίμασε, δηλαδή της προβιομηχανικής περιόδου. Την τελευταία 20ετία έχει διαμορφωθεί στην χώρα μας ένα ισχυρό ρεύμα αξιοποίησης των ιστορικών βιομηχανικών συγκροτημάτων. Η Λέσβος είναι η πρώτη περιοχή της Ελλάδας, όπου ιστορικά μπήκαν σε εφαρμογή οργανωμένα έργα αποκατάστασης βιομηχανικών κτισμάτων.

Στην Ελλάδα αντίστοιχα παραδείγματα αξιοποίησης της βιομηχανικής κληρονομιάς αποτελούν το Μεταλλευτικό πάρκο Φωκίδας – Vagonetto, αλλά και το Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσονται και τα ειδικά μουσεία που έχουν δημιουργηθεί πρόσφατα σε βιομηχανικούς χώρους από το Πολιτιστικό Ίδρυμα του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς: στο Σουφλί, τη Δημητσάνα, τη Σπάρτη, τη Μυτιλήνη και το Βόλο.

Οι διεθνώς ισχύουσες Αρχές αναστήλωσης Τεχνικές Ανάδειξης Ιστορικών, Βιομηχανικών/Αρχιτεκτονικών Μνημείων

- ❖ Ο Χάρτης (ή Χάρτα) της Βενετίας (ICOMOS 1964)
- ❖ Η Διακήρυξη του Άμστερνταμ (Συμβούλιο της Ευρώπης 1975)
- ❖ Η Σύμβαση της Γρανάδας για την Προστασία της Ευρωπαϊκής Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (Συμβούλιο της Ευρώπης 1985)
- ❖ Ο Χάρτης της Ουάσινγκτον για την Προστασία των Ιστορικών Πόλεων (ICOMOS 1987) Ο Χάρτης (ή Χάρτα) της Burra (ICOMOS Αυστραλίας 1979, 1981 και 1988)
- ❖ Το κείμενο της Νάρα για την Αυθεντικότητα (ICOMOS Ιαπωνίας 1994)
- ❖ Η Δήλωση του Σαν Αντόνιο (ICOMOS Αμερικής 1996)
- ❖ Ο Χάρτης του Nizhny Tagil για τη Βιομηχανική Κληρονομιά (TICCIH 2003)
- ❖ Ο Χάρτης για την Ανάλυση, τη Συντήρηση και τη Δομική Αποκατάσταση της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (ICOMOS 2003)

Από τις Αρχές αυτές και κυρίως από το Χάρτη της Βενετίας προκύπτουν και οι επιμέρους όροι που προσδιορίζουν τις διαφορετικές κλίμακες ή / και φάσεις των επεμβάσεων προστασίας των αρχιτεκτονικών μνημείων, οι κυριότερες των οποίων είναι οι εξής

- Η συντήρηση (Conservation, Maintenance)
- Η στερέωση (Consolidation). Η επισκευή (repair) και η ενίσχυση (strengthening) είναι δύο, παράλληλοι με την στερέωση, όροι που αφορούν κυρίως τον φέροντα οργανισμό και τα φέροντα στοιχεία του μνημείου.
- Η αποκατάσταση (Restoration). Η αναστήλωση ως αρχαιολογικός όρος (Anastylose) των μνημείων αποτελεί μια ειδική περίπτωση αποκατάστασης και, σύμφωνα με το άρθρο 15 του Χάρτη της Βενετίας, είναι η ανασύνθεση μελών που σώθηκαν αλλά έχουν μετακινηθεί από την αρχική τους θέση.
- Ένας νέος όρος η αναστρεψιμότητα (Reversibility)²²
- Η ανακατασκευή (Reconstruction, Rebuilding). έρχεται να προστεθεί κατά τα τελευταία χρόνια στα προβλεπόμενα από τον Χάρτη της Βενετίας σχετικά με τη συντήρηση, αποκατάσταση και αναστήλωση των μνημείων. Η «αναπαλαίωση», αν και ως επιστημονικός τεχνικός όρος είναι εντελώς αδόκιμος, αποτελεί μια αμφισβητούμενη και αντιεπιστημονική πλέον περίπτωση συνδυασμού ανακατασκευής και αποκατάστασης ενός κατεστραμμένου ή αλλοιωμένου ιστορικού κτιρίου, έτσι ώστε να δημιουργηθεί εκ νέου όχι απλώς η αρχική αρχιτεκτονική του μορφή αλλά και μια αυθαίρετη μορφολογική καθαρότητα

Συμμετοχή στις διαδικασίες διαχείρισης Γεωπάρκων παγκοσμίως

Η δράση περιλαμβάνει:

- ❖ Οργάνωση - Υλοποίηση επιστημονικών ημερίδων
- ❖ Εκπαιδευτικά προγράμματα σε συνεργασία με το ΚΕΠΕΑ Λαυρίου και το Βιοτεχνικό Βιομηχανικό Εκπαιδευτικό Μουσείο Λαυρίου.
- ❖ Συμμετοχή σε ημερίδες - συνέδρια σε υπερτοπικό επίπεδο
- ❖ Σύνταξη μελετών καταγραφής και αξιολόγησης στοιχείων γεωτόπων, μονοπατιών, πανίδας, χλωρίδας.

Προσδιορισμός των μέσων ερμηνείας-ανάδειξης

Κατά κύριο λόγο, ως μέσα ερμηνείας-ανάδειξης για το Γεωπάρκο Λαυρεωτικής επιλέγονται τα εξής:

- **Κέντρο Ενημέρωσης Επισκεπτών** Η έδρα θα εγκατασταθεί σε υπάρχον κτήριο **Χυτήριο** στο κέντρο της πόλης του Λαυρίου.
- **«Αναβίωση» στοών και φρεάτων** Το έργο αυτό φιλοδοξεί να αποτελέσει υπερτοπικό πόλο έλξης μιας ευρείας γκάμας κοινού.

- **Γεωδιαδρομές** Προτείνεται μία σειρά γεωδιαδρομών που αναπτύσσονται σε όλη την περιοχή μελέτης (στους δύο Δήμους και στην μία Κοινότητα της ευρύτερης περιοχής).

- **Σήμανση** Δρα βοηθητικά στις γεωδιαδρομές. Ανεξάρτητα, όμως, από αυτές, συμβάλλει στην ερμηνεία της συνολικής περιοχής καθώς και στη διαχείριση της κίνησης των επισκεπτών.

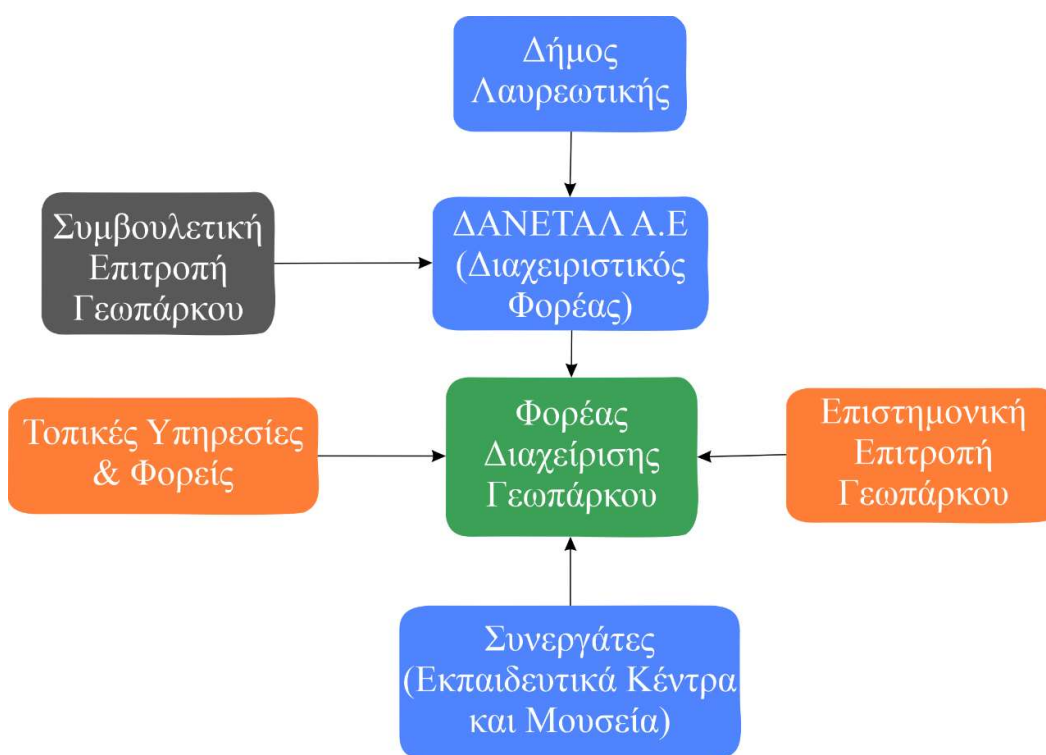
- **Οργάνωση θέσεων παρατήρησης και θέσεων θέας**

- **Παραγωγή ενημερωτικών υλικών** Πρόκειται, σε πρώτη φάση λειτουργίας, για φυλλάδια, λεύκωμα, ταινία τύπου ντοκιμαντέρ και πρόγραμμα πολυμέσων.

- **Οργάνωση πωλητηρίων** Οργανώνονται δύο πωλητήρια με στόχο τόσο τη διακίνηση ενημερωτικών υλικών όσο και την αυτοχρηματοδότηση. Με τους ίδιους στόχους ή και αγοράζονται αναμνηστικά αντικείμενα προς πώληση.

Οργανόγραμμα Γεωπάρκου Λαυρεωτικής

Η **Αναπτυξιακή Εταιρεία του Δήμου Λαυρεωτικής ΔΑΝΕΤΑΛ Α.Ε.** ορίζεται ως Φορέας Διαχείρισης Γεωπάρκου Λαυρεωτικής, διότι μέσα από τις δραστηριότητες της ΔΑΝΕΤΑΛ, ο Δήμος Λαυρεωτικής εκτελεί όλα τα κοινωνικά και αναπτυξιακά το έργα. Λόγω της μακροχρόνιας παρουσίας και της δράσης της, η Εταιρεία έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη και την υποστήριξη της τοπικής κοινότητας και ως εκ τούτου αποτελεί έναν ώριμο και αξιόπιστο φορέα για να αναλάβει τη διοίκηση της Παγκόσμιου Γεωπάρκου UNESCO Λαυρεωτικής.

Εικ. 1. Οργανωτική Δομή Γεωπάρκου Λαυρεωτικής

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η **Συμβουλευτική Επιτροπή** προτείνει δράσεις για την ανάδειξη του Γεωπάρκου στο Φορέα Διαχείρισης τις οποίες μπορεί να εντάξει στον ετήσιο προγραμματισμό του. Συγκαλείται ετησίως από τον Πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης για να προτείνει δράσεις και προγραμματικές στοχεύσεις του Γεωπάρκου. Οι αποφάσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής δεν είναι δεσμευτικές για το Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΑΝΕΤΑΛ., Ο Πρόεδρος της ΔΑΝΕΤΑΛ έχει ευθύνη έναντι του Διοικητικού

Συμβουλίου για την υλοποίηση του προγράμματος και στηρίζεται στην Υπηρεσία της ΔΑΝΕΤΑΛ για να φέρει σε πέρας το έργο. Η Υπηρεσία της ΔΑΝΕΤΑΛ και ο Διευθυντής έχουν επίσης αντικείμενο να προετοιμάζουν και να προτείνουν το πρόγραμμα δράσης.

Στη Συμβουλευτική Επιτροπή συμμετέχουν οι:

1. ΔΗΜΟΣ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
3. ΟΦΥΠΕΚΑ
4. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ
5. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΛΑΥΡΙΟΥ (ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ - ΕΜΠ),
6. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
7. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
8. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΟΛΗΣ ΛΑΥΡΙΟΥ (Ε.ΜΕ.Λ.)
9. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
10. ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΟΡΕΙΝΟΥ ΌΡΟΥΣ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
11. ΜΠΙΤΖΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (ΔΡ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ ΓΕΩΛΟΓΟΣ)
12. ΚΑΘ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (ΕΜΠ)
13. ΑΙΓΕΑΣ ΑΜΚΕ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΕΡΓΟΥ
14. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ Α.Ε.
15. ΕΝΩΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
16. ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΑΥΡΙΟΥ/ΚΕΡΑΤΕΑΣ
17. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΚΕΡΑΤΕΑΣ
18. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΛΙΕΩΝ ΛΑΥΡΙΟΥ

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΓΕΩΠΑΡΚΟΥ

Ο Φορέας Διαχείρισης εποπτεύεται από τον ΔΑΝΕΤΑΛ και αποτελεί προσάρτησή της. Αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Διευθυντή και την Επιστημονική Υπεύθυνη την Ομάδα του Γεωπάρκου και την Επιστημονική Επιτροπή.

Πρόεδρος: Δημήτρης Λουκάς (Δήμαρχος Λαυρεωτικής).

Διευθυντής: Κωνσταντίνος Λεβαντής (ΔΑΝΕΤΑΛ Α.Ε.).

Επιστημ.Υπεύθυνη : Ευγενία Μωραΐτη Μ.Sc. Γεωλ.Παλαιοντολόγος

Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται από τον Πρόεδρο της ΔΑΝΕΤΑΛ ,ο οποίος και εισάγει τα θέματα του Γεωπάρκου προς συζήτηση , τακτικά μία φορά το μήνα και κατ' εξαίρεση όταν το αποφασίσει ο Πρόεδρος. Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία του αριθμού των παρόντων και εκπροσωπούμενων. Πρακτικά τηρούνται στις συνεδριάσεις και τα πρακτικά υπογράφονται από τον Πρόεδρο τον Διευθυντή και τα μέλη της ΔΑΝΕΤΑΛ.

Ο Διευθυντής και η Επιστημονική Επιτροπή καταρτίζουν το ετήσιο πρόγραμμα δράσεων, εκδηλώσεων, σεμινάρια, εκθέσεις, μελέτες και δημοσιεύσεις του Γεωπάρκου.

Ο Διευθυντής του Γεωπάρκου μεριμνά για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης και τη διαχείριση των οικονομικών του πόρων. Παρέχει υποστήριξη σε ένα ευρύ φάσμα ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των εξής:

- οικονομικός προγραμματισμός και κατάρτιση του ετήσιου οικονομικού προϋπολογισμού, απολογισμού, ισοζυγίου φύλλου και άλλων οικονομικών καταστάσεων,
- τον έλεγχο και τακτοποίηση των δαπανών, με βάση την πλήρη και νομική υποστήριξη έγγραφα και την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων,
- συστήματα διαχείρισης μετρητών και πληρωμών,
- λογιστική παρακολούθηση, κοστολόγηση και διενέργεια διαγωνισμών και λοιπές αναθέσεις διαδικασίες για τη σύναψη συμβάσεων που αφορούν προμήθειες, υπηρεσίες, μελέτες και έργα,
- τήρηση αρχείων χρηματικών εντολών και προμηθειών, αναθέσεων υπηρεσιών, μελετών και έργα,
- η διαχείριση και διάθεση των επιστημονικών δημοσιεύσεων του Γεωπάρκου, η διαχείριση πάσης φύσεως σταθερών και αναλώσιμων υλικών
- την τήρηση του γενικού πρωτοκόλλου και του φακέλου παραστατικού, τ απόδειξη, και χειρισμός εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας, επικύρωση φωτοαντιγράφων και η αποστολή των τιμολογίων της εταιρείας.

Προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης Γεωπάρκου (ομάδα Γεωπάρκου)

- 4 Γεωλόγοι (ένας μόνιμος υπάλληλος Δήμου, με χρονομεριστική μίσθωση 100% και τρεις γεωλόγοι με σύμβαση και χρονομερισμό 100%).
- 1 Πολιτικός Μηχανικός υπάλληλος Δήμου με χρονομερισμό 20%
- 1 Διοικητικός υπάλληλος με σύμβαση ΔΑΝΕΤΑΛ με χρονομερισμό 50%
- 1 Οικονομικός υπάλληλος με σύμβαση Δ.Α.Ν.Ε.Τ.Α.Λ. Α.Ε., με χρονομερισμό 30%).
- 1 Ιστορικός-Αρχαιολόγος (μόνιμος υπάλληλος Δήμου Λαυρεωτικής, επί 30% χρονομεριστική βάση).
- Τεχνικοί (μόνιμοι υπάλληλοι Δήμου , επί 20% χρονομεριστική βάση).
- 1 Δημοσιογράφος (εξωτερικός ανάδοχος του Δήμου Λαυρεωτικής,με χρονομερισμό 30%).
- 1 Συντηρητής Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης με σύμβαση και χρονομερισμό 30%

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΩΠΑΡΚΟΥ

Η Επιστημονική Επιτροπή απαρτίζεται από Καθηγητές ερευνητικών ιδρυμάτων που πραγματοποιούν έρευνα στην περιοχή, έχουν συνεργασίες με καθηγητές από άλλα πανεπιστήμια του εξωτερικού, πραγματοποιούν εκδρομές με τους μαθητές και έχουν πολυάριθμες δημοσιεύσεις σχετικά με το γεωλογική και μεταλλευτική ανάπτυξη Λαυρεωτικής και Εκπροσώπους της Περιφέρειας Αττικής, του ΟΦΥΠΕΚΑ, και του Δασαρχείου Λαυρεωτικής.

Στην Επιστημονική Επιτροπή συμμετέχουν:

- Δήμητρα Πάλλη
- Παναγιώτης Βουδούρης Καθ. ΕΚΠΑ
- Δημήτρης Καλιαμπάκος Καθ. ΕΜΠ.
- Κωνσταντίνος Σούκης Καθ. ΕΚΠΑ
- Ευτέρπη Κοσκερίδου Καθ. ΕΚΠΑ
- Βασίλειος Μέλφος Καθ. Α.Π.Θ.
- Βασιλική Μπαρσάκη M.Sc., Υποψήφιος Διδάκτωρ Γεωλ.
- Ισίδωρος Καμπόλης M.Sc., Υποψήφιος Διδάκτωρ Γεωλ.
- Σωτήρης Σμπόρας Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
- Όλγα Συκιώτη Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
- Χριστίνα Σουραίτη Καθηγ.ΕΚΠΑ
- Απόστολος Αλεξόπουλος Ομότιμ. Καθηγ. ΕΚΠΑ
- Branko Rieck με την επιστημονική του ομάδα
- Alexande Tarantola με την επιστημονική του ομάδα
- Denis Mooren Αρχαιολόγος
- Ίλια Νταιφά
- Γεώργιος Κακαβάς Δρ. Αρχαιολόγος
- Μαργαρίτα Νάζου Δρ. Αρχαιολόγος
- Γεώργιος Παπαδημητρίου Ομοτ. ΕΜΠ
- Παρασκευή -Μυρσίνη Νάσιου Πολιτικός Επιστήμων Σύμβουλος Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Γιώργος Καρούτσος Ορυκτολόγος
- Εκπρόσωπος Περιφέρειας Αττικής
- Εκπρόσωπος Δασαρχείο Λαυρεωτικής
- Εκπρόσωπος Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος & Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ).
- Εκπρόσωπος Αιγέα ΑΜΚΕ
-

ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ

Υπάρχει συνεργασία του Γεωπάρκου με Τοπικές Υπηρεσίες και φορείς επιχειρηματικότητας, συλλογικοί φορείς που σχετίζονται με τον γεωτουρισμό, τοπικοί φορείς προώθησης αγροτικών προϊόντων, και πολιτιστικούς φορείς για την

ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της Λαυρεωτικής. Συνεργασία με ΜΚΟ αναφέρονται στην κοινή διοργάνωση εκδηλώσεων που αφορούν την προστασία της βιοποικιλότητας της Λαυρεωτικής όπως:

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ (Εκπαιδευτικά κέντρα , Μουσεία και Εθελοντές)

Οι Συνεργάτες (Εκπαιδευτικά/Ερευνητικά Κέντρα και Μουσεία) συνδιοργανώνουν με το Γεωπάρκο διαλέξεις, εκπαιδευτικά σεμινάρια και ημερίδες ενημέρωσης και αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη και οργάνωση δράσεων που σχετίζονται με την ανάπτυξη ερευνητικών προγραμμάτων που αφορά στη μελέτη και ανάδειξη του Γεωπάρκου Λαυρεωτικής όπως (Εκπαιδευτικά / Ερευνητικά Κέντρα και Μουσεία)

Κέντρα Εκπαίδευσης και Έρευνας όπως:

- Περιβαλλοντικό Εκπαιδευτικό Κέντρο Λαυρίου (Δήμος Λαυρεωτικής / Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων).
- Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής.
- Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών.
- Οργανισμός Αντισεισμικής Πολιτικής και Προστασίας.
- Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών.
- Ελληνική Ομάδα Σπηλαιολογικής Εξερεύνησης (εξερεύνηση σπηλαίων).
- Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

Μουσεία όπως:

- Μουσείο Μεταλλείας Μεταλλουργίας (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο Αθήνα - ΕΜΠ).
- Βιοτεχνικό και Βιομηχανικό Εκπαιδευτικό Μουσείο (Ιδιωτικό / Δήμος Λαυρεωτικής).
- Ορυκτολογικό Μουσείο πόλης Λαυρίου (Δ.ΑΝ.ΕΤ.Α.Λ. Α.Ε. / Ε.Μ.Ε.Λ).
- Ορυκτολογικό και Μεταλλευτικό Μουσείο Καμάριζας .
- Αρχαιολογικό Μουσείο πόλης Λαυρίου (Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού).
- Νομισματικό Μουσείο Αθήνας
- Μουσείο Κεραμικής Βαλσαμάκη

Εθελοντές Γεωπάρκου

Οι Εθελοντές αναπτύσσουν μεγάλη εθελοντική δραστηριότητα και προσφορά στο Γεωπάρκο

❖ Βάιος Σύρρος

- ❖ Δημήτρης Σωφρόνης
- ❖ Antony Na Ves
- ❖ Ορυκτολογική Ομάδα Εργασίας Δρ. Brancko Rieck
- ❖ Ηρακλής Κατσαρός
- ❖ Βασίλης Στεργίου
- ❖ Χαράλαμπος Κοσμίδης
- ❖ Ερρίκος Κρανιδιώτης
- ❖ Νίκος Λελούδας
- ❖ Σοφία Παπαγιάννη
- ❖ Κώστας Λαδάς
- ❖ Μανώλης Ταμβακάκης (SAI TRADING INVEST LTD)

Υπεύθυνος επικοινωνίας (όνομα, θέση, τηλέφωνο, e-mail) **Κωνσταντίνος Λεβαντής**
Διευθυντής Γεωπάρκου Τηλ. Γραφείο: +30.2292.320.106 Τηλ. Κινητό:
+30.6970159759 Email: danetal@Lavrion.gr Ιστοσελίδα του Γεωπάρκου
Λαυρεωτικής: www.lavreotikigeopark.gr